

ΣΤΕ 886/2021 [ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΚΥΡΩΤΕΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΝΟΜΙΜΗΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΠΟΑ Η ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΞΑΓΟΡΑ Ή ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ]

Περίληψη

- Οι περιορισμοί που ερείδονται αποκλειστικά στο άρθρο 24 του Συντάγματος και μπορούν, κατ' αρχήν, να έχουν ευρύτερο περιεχόμενο από τους γενικούς περιορισμούς της ιδιοκτησίας κατά το άρθρο 17 του Συντάγματος, δημιουργούν υποχρέωση αποζημίωσης του θιγόμενου ιδιοκτήτη κατά το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος, όταν δεσμεύουν ουσιαδώς την ιδιοκτησία κατά τον προορισμό της, χάριν της προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Και ναι μεν προβλέπεται από την τελευταία συνταγματική διάταξη η έκδοση ειδικού νόμου, ο οποίος θα καθορίσει, μεταξύ άλλων, τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης, που μπορεί να διαφέρει από τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του Συντάγματος, αλλά, και όταν δεν υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση, γεννάται ευθεία από το Σύνταγμα υποχρέωση της Διοίκησης να εξασφαλίζει διηλεκώς την προστασία του μνημείου και, παραλλήλως, να αποζημιώνει τον πληττόμενο ιδιοκτήτη. Πράγματι, το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος καθορίζει τόσο την ανάγκη της χωρίς χρονικούς περιορισμούς προστασίας του εννόμου αγαθού του πολιτιστικού περιβάλλοντος, όσο και την αποζημίωση ως αντιστάθμισμα της επερχόμενης βλάβης στον ιδιοκτήτη, καταλείποντας στον κοινό νομοθέτη την ευχέρεια να προσδιορίσει τη διοικητική διαδικασία καθορισμού της αποζημίωσης, υπό τον έλεγχο του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, καθώς και το είδος της αποζημίωσης, ως χρηματικής ή άλλης μορφής.

Εξάλλου, σύμφωνα με τις προστατευτικές της ιδιοκτησίας διατάξεις του άρθρου 17 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, μόνο το γεγονός ότι το δεσμευόμενο ακίνητο βρίσκεται σε περιοχή εκτός σχεδίου πόλης δεν δημιουργεί, σε σχέση με την αναγνώριση αξίωσης προς αποζημίωση, αμάχητο τεκμήριο ότι η κατά προορισμό χρήση του περιορίζεται στην αγροτική, κτηνοτροφική ή δασοπονική εκμετάλλευση. Δεν αποκλείεται δε και στην περίπτωση αυτή, εφόσον η οικιστική εκμετάλλευση του ακινήτου ήταν επιτρεπτή κατά τους όρους του νομοθετικού καθεστώτος που εγκύρως ίσχυε στην περιοχή πριν από την επιβολή απαγορεύσεων δόμησης για λόγους προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος, να ανακύπτει υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις που συντρέχουν σε συγκεκριμένη υπόθεση, υποχρέωση προς αποζημίωση λόγω των απαγορεύσεων αυτών.

Σύμφωνα με το σύστημα του ν. 3028/2006, το οποίο καθιερώνει περισσότερους από έναν τρόπους αποζημίωσης του ενδιαφερόμενου ιδιοκτήτη (απαλλοτρίωση, εξαγορά, αποζημίωση), η Διοίκηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3028/2006 και ανεξαρτήτως της κρίσης, ως προς το αποζημιωτικό αίτημα, που εξέφερε ο Προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φωκίδας, να επιληφθεί της από 18.5.2017 αίτησης του αιτούντος και να εξετάσει, πρωτίστως, αν συντρέχει περίπτωση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ή απευθείας εξαγοράς του επίδικου ακινήτου για λόγους προστασίας του αρχαιολογικού χώρου, κατά συνεκτίμηση των κριτηρίων του νόμου, του νομικού καθεστώτος της περιοχής των προσκομισθέντων από τον αιτούντα στοιχείων, καθώς και της κατά προορισμό χρήσης του ακινήτου.

Με τα δεδομένα, αυτά, η προσβαλλόμενη σιωπηρή άρνηση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού να αποφανθεί επί του εν λόγω συγκεκριμένου αιτήματος συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και πρέπει να, ακυρωθεί, κατά τον βασίμως προβαλλόμενο λόγο ακύρωσης. Η υπόθεση αναπέμπεται στη Διοίκηση, προκειμένου να εξετάσει και να αποφανθεί, με ειδική αιτιολογία, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση ικανοποίησης του υποβληθέντος αιτήματος.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Αν. Σκούφαλος

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.